

hifi media

MULTIMAGAZIN

25 YEARS
GODINA

Prokušani koncept i evolucijska modernizacija

PrimaLuna u svojim pojačalima ne koristi tiskane pločice nego su svi elementi direktno zalemljeni jedne na druge, a sve to kako bi se smanjio put signala i pojednostavio cijeli sklop

piše: **Jagor Čakmak**

U svijetu audio ekskluzive i cijena koje nemilice rastu nije lagano pronaći cijevno pojačalo za podnošljive novce. Dok se većina proizvođača orijentira na iznimno skupe uređaje malih serija, PrimaLuna se i dalje drži jednostavnih, cjenovno podnošljivih cijevnih pojačala. Cijena nije mala, ali je za solidan broj ljubitelja dobrog zvuka ipak prihvatljiva. Kupovina cijevnog pojačala je zapravo iracionalna odluka budući

da je potrebno puno brige i truda da pojačalo radi optimalno. Slično se može reći i za korištenje gramofona naspram modernih streamera koji reproduciraju datoteke iznimno visoke rezolucije.

PrimaLuna se u najboljem svjetlu audio tržištu predstavila s modelom Prologue 1 u prvoj polovici dvijetisućitih. Radilo se o jednostavnom integriranom pojačalu koje je klasični dizajn interpretiralo na moderan način prihvatljiv modernim korisnicima. Uređaj je imao četiri ulaza i potencijometar za glasnoću, bez daljinskog upravljača i sa samo jednom led diodom na prednjoj ploči koja

je indicirala da je uređaj upaljen. Prvi model bio je iznimno dobro primljen na tržištu i u stručnom tisku. Drugi model Prologue 2 bio je varijacija na temu i koristio je samo drugi tip izlaznih cijevi, dok je sve ostalo bilo isto.

Kada smo rekli da je PrimaLuna interpretacija starih principa na moderni način najviše mislimo na njihov sustav auto biasa. Taj sustav omogućava da u jednom uređaju koriste više tipova različitih cijevi i da te cijevi ne moraju biti uparene. Taj sklop uvelike olakšava kupnju zamjenskih cijevi i dugoročno održavanje. Novo pojačalo također ima i indikator u slučaju kvara pojedine cijevi. Tako je u PrimaLuna Prologue 2 bilo moguće staviti EL34, KT88, KT90 i 6550 izlazne cijevi bez da se išta radi na elektronici uređaja. Naravno, sve cijevi moraju biti istog tipa kad jednom odaberemo one koje želimo koristiti.

Kako je potražnja za PrimaLuna rasla i kako je sama kompanija napredovala, u ponudi su se pojavljivale snažnije i skuplji modeli, ali uvijek i jedan koji je bio pandan prvom i osnovnom modelu Prologue 1. U drugoj iteraciji to je bio Prologue Classic, a u ovoj novoj aktualnoj EVO 100. Svi navedeni modeli zapravo se nalaze u gotovo identičnom kućištu koje se nije promijenilo od prvog modela, vizualno je glavna razlika u poklopcu koji štiti cijevi, a tu treba reći da novi kudikamo bolje i profinjenije izgleda nego stari, pogotovo kada imate priliku staviti Prologue 2 i EVO 100 jedan pokraj drugog.

Svi PrimaLuna modeli imaju neke slične karakteristike, osim vanjskog dizajna. Primjerice, svi modeli zapravo pružaju jako malo snage s obzirom na broj izlaznih cijevi. Tako naš testni EVO 100 s 4 izlazne EL34 cijevi pruža samo 40 W snage, a

takve postavke omogućuju da cijevi rade dugo bez potrebe za zamjenom. Iskustvo kaže, što naravno ovisno o uvjetima, da jedan set cijevi može trajati godinama. Od ostalih bitnih tehničkih karakteristika treba reći kako pojačalo dolazi s po dvije 12AX7 i po dvije 12AU7 cijevi u stupnju pretpojačanja. Pojačalo i dalje ima samo 4 stereo ulaza, ali ovoga puta ih možemo kontrolirati s daljinskim upravljačem, baš kao i glasnoću. Uređaj

posjeduje i pretpojačalo za slušalice koje zapravo koristi te iste cijevi, a testirani model je imao ugrađen modul za gramofonsko pretpojačalo. Sve u svemu radi se o moderniziranom, ali prokušanom kon-

ceptu kojeg je PrimaLuna prvi puta predstavila s Prologue 1. Zanimljivo je kako je PrimaLuna odlučila prijeći isključivo na EL34 cijevi kao standardne na svim pojačalima. Iz iskustva

može-mo reći da su to najlakše dobavljive i najjeftinije cijevi, tako da je trošak zamjene bitno manji nego recimo u slučaju KT88. Sa stražnje strane pojačala nalaze se set konektora za linijske ulaze i zvučnički terminali, u PrimaLuna tradiciji postoje razdvojeni terminali za zvučnike od 8 Ohma ili 4 Ohma. Prema proizvođaču, u EVO 100 ugrađene su kvalitetnije komponente nego u starijim modelima i cijeli sklop je bolje optimiziran. Zanimljivo kako PrimaLuna u svojim pojačalima ne koristi tiskane pločice nego su svi elementi direktno zalemljeni jedne na druge, a sve to kako bi se smanjio put

signala i pojest-nostavio cijeli sklop.

Zvuk

Ovaj slušni test bio je direktna usporedba sa starijim modelom Prologue 2 koji i dalje služi kao glavno pojačalo u mojoj slušaonici. Na prvo slušanje odmah je jasno kako EVO 100 ima profinjeniji i nešto mekši pristup nego Prologue 2. Niži srednji dio spektra je punijeg volumena i zvuči općenito toplije. Glas pjevačice Agnes Obel je zvučao pravilno raspoređen u prostoru, mekano, ali s dovoljnom definicijom. Zvuk je točno onakav kakav zamišljamo kada kažemo da se radi o cijevnom pojačalu, ali modernom. Albumi White Stripsea su odlično reproducirani i gitara Jack Whitea je oštra taman koliko treba, a s punim volumenom. Kada usporedimo Prologue 2 koji koristi KT88, bubnjevi na tom pojačalu zvuče čvršće i agresivnije, ali nedostaje nešto profinjenosti koju ima EVO 100. Kada smo stavili EL34 cijevi u

Prologue 2 zapravo se najbolje vidjelo koliko je PrimaLuna napredovala. Glazba je reproducirana na većoj pozornici, a izvođači su jasnije raspoređeni na toj istoj pozornici. Također ima nešto više sitnih detalja kroz cijeli spektar nego na starijem modelu. Naravno, pitanje se postavlja kako se PrimaLuna nosi s drugim pojačalima u sličnom cjenovnom rangi i onima koja nisu nužno cijevna. Tranzistorska pojačala slične cijene gotovo sigurno će imati više snage nego PrimaLuna pa će tako recimo Prokofievov Romeo i Julija imati nešto čvršće odsvirane dionice s timpanima i vjerojatno će pozornica biti nešto veća, ali detalje u srednjem dijelu spektra rijetko koje pojačalo može nadmašiti pa čak i za bitno veću cijenu. S druge strane, unatoč maloj snazi, skladba The Man Machine Kraftwerka zvuči sjajno, bas ide duboko, odličnog je volumena, jedino nedostaje one krajnje kontrole koju smo imali priliku iskusiti testirajući Dialogue Premium HP istog proizvođača. To pojačalo nas je fasciniralo kombinacijom snage (2x 85 W / 8 Ohma) i topline sa

svoje četiri EL34 cijevi po kanalu. EVO 100 i dalje puno bolje kontrolira bas područje i ide dublje nego što bi itko očekivao od pojačala sa samo 40 W. Ovo pojačalo se dosta dobro slaže s različitim zvučnicima jer su ipak u PrimaLuni uspjeli umanjiti većinu loših strana cijevi. Naspram nekih starijih cijevnih pojačala pristupačnije cijene i sličnog ustroja, PrimaLuna zvuči puno čvršće i modernije, ali i dalje uspijeva zadržati

taj cijevni potpis zbog kojeg ga ljudi i kupuju.

Treba posebno spomenuti kako je izlaz za slušalice sam za sebe zapravo izvrsno pretpojačalo. Zvuk koji je dopirao iz njega preko DAC-a je uvelike nadmašivao zvuk bilo kojeg malog uređaja koji kombinira DAC i pretpojačalo za slušalice. Grado SR80x koje testiramo u ovom broju zvučale su odlično i bilo je posebno iskustvo slušanja preko PrimaLune

PRIMALUNA EVO 100

Izlazna snaga

2 x 40 W / 8 Ohm (EL34), ultra-linear

Ulazna osjetljivost

260 mV (EL34)

Linijski ulazi

4x stereo RCA

Izlazi

4 i 8 Ohm, stereo RCA Tape, 6,3 mm izlaz za slušalice

Set cijevi

2x 12AX7, 2x 12AU7 i 4x EL34

Dimenzije (ŠxVxD)

279 x 190 x 404 mm

Masa:

17,9 kg

Cijena:

20.200 kuna

INFO:

Media audio, Tel. +385 21 323 550,
www.mediaaudio.hr

Sustav

Zvučnik: Sonus Faber Concertino Domus, **Pojačalo:** PrimaLuna Prologue Two, **CD player:** Arcam CD72, **DAC:** Exposure 2010S2 DAC, Raspberry Pi3 + HiFiBerry Digi+, NuFos uDAC2, **Kabeli:** Wireworld Equinox 7 (zvučnički), Wireworld Stratus 7 (strujni), Cardas Microtwin (interkonekcijski) i Wireworld Chroma (digitalni).

Korištena glazba

Agnes Obel - Philharmonics, Pias Recordings (2010), **White Stripes** - Get Behind Me Satan, Third Man Records (2005), **Kraftwerk** - Minimum-Maximum, Parlophone Records (2005), **Melody Gardot** - Live In Europe, Decca (2018), Decca, **Melanie De Biasio** - Lilies, Pias Recordings (2017), **Visions of Prokofiev** - Lisa Batiashvili, Chamber Orchestra of Europe, Yannick Nézet-Séguin, Deutsche Grammophon (DG2018)

EVO 100. Tek s ovim pojačalom te su slušalice pokazale što sve mogu pružiti.

Zaključak

PrimaLuna je opet napravila izvrsno najjeftinije pojačalo u svojoj ponudi. Radi se o evoluciji koncepta kojeg su pokrenuli pred skoro 20 godina. Unatoč tome što trenutna cijena i dalje nije mala, EVO 100 zapravo pa i nema konkurenciju. Za cijevno pojačalo bilo kojeg drugog proizvođača trebat će izdvojiti puno više novaca. Ovaj moderni paket koji uključuje daljinski upravljač, phono i pretpojačalo za slušalice je ipak veliki odmak od totalnog minimalizma prvih modela pojačala. Ako tome dodamo inflaciju cijena unazad dvadest godina zapravo dodamo na jako sličnu cijenu koštanja. Uzevši sve u obzir PrimaLuna EVO 100 i dalje dobiva našu apsolutnu preporuku.